TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN IA GRAI** **TỈNH GIA LAI**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 99/2022/QĐST-DS	*Ia Grai, ngày 30 tháng 12 năm 2022*

QUYẾT ĐỊNH

SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN IA GRAI, TỈNH GIA LAI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp*: Ông Nguyễn Hồng Vũ;

- *Thư ký phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Khánh Hạ - Thư ký Toà án nhân dân huyện Ia Grai, tỉnh Gia Lai.

- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Ia Grai, tỉnh Gia Lai tham gia phiên họp:* Bà Hoàng Thị Tâm - Kiểm sát viên.

Ngày 30 tháng 12 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Ia Grai, tỉnh Gia Lai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 131/2022/TLST-DS ngày 20 tháng 10 năm 2022 về việc: *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* theo Quyết định mở phiên họp số: /2022/QĐST-DS ngày 13 tháng 9 năm 2022 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Ông Rơ Châm T; Địa chỉ: Làng M, xã I, huyện G, tỉnh Gia Lai. Có mặt.

2. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Ông Rơ Châm Gh; Địa chỉ: Làng M, xã I, huyện G, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt.

- Ông Rơ Châm T1; Địa chỉ: Làng M, xã I, huyện G, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt.

- Ông Rơ Châm T2; Địa chỉ: Làng M, xã I, huyện G, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt.

- Ông Rơ Châm T3; Địa chỉ: Làng M, xã I, huyện G, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

1. Theo "Đơn yêu cầu" ghi ngày 03/10/2022; lời trình bày trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, ông Rơ Châm T trình bày:

Ông Rơ Châm T là em ruột của ông Rơ Châm H. Lúc còn nhỏ ông Rơ Châm H có khả năng nhận thức bình thường. Tuy nhiên, đến khi ông Rơ Châm H được khoảng 18 tuổi thì ông Hin có biểu hiện bị bệnh tâm thần không còn nhận thức, làm chủ được hành hành vi của mình vì thường có hành vi phá phách đồ đạc trong nhà, không nhận biết được những người thân trong gia đình. Mặc dù gia đình đã đưa ông Rơ Châm H đi chữa trị nhưng không khỏi. Theo Quyết định số 1386/QĐ-UBND ngày 02/11/2021 của Uỷ ban nhân dân huyện Ia Grai thì ông Rơ Châm H được hưởng trợ cấp xã hội do khuyết tật đặc biệt nặng. Ngày 09/12/2022, Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận: Ông Rơ Châm H mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Do bố, mẹ ruột đều đã chết nên hiện tại ông Rơ Châm T là người đang trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc ông Rơ Châm H. Do đó, ông Rơ Châm T yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố ông Rơ Châm H là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan, gồm: Rơ Châm Gh, Rơ Châm T1, Rơ Châm T2, Rơ Châm T3 là anh, em ruột của ông Rơ Châm H đều có đơn trình bày xin vắng mặt tại phiên họp, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Rơ Châm H mất năng lực hành vi dân sự

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Ia Grai nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Ông Rơ Châm T yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Rơ Châm H là người mất năng lực hành vi dân sự, là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án được quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Ông Rơ Châm H cư trú tại xã Ia Hrung, huyện Ia Grai, tỉnh Gia Lai nên Tòa án nhân dân huyện Ia Grai có thẩm quyền giải quyết theo quy định tại khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Đối với những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan, gồm: Rơ Châm Gh, Rơ Châm T1, Rơ Châm T2, Rơ Châm T3 đều có đơn trình bày đề nghị vắng mặt tại

phiên họp giải quyết việc dân sự. Căn cứ Điều 367 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan.

[2] Xét yêu cầu của ông Rơ Châm T:

Căn cứ đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 03/10/2022 của ông Rơ Châm T; đơn trình bày của những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và các tài liệu, chứng cứ có tại hồ sơ thể hiện: Ông Rơ Châm H là anh trai của ông Rơ Châm T. Lúc còn nhỏ ông Rơ Châm H có khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của mình bình thường nhưng từ khi ông Rơ Châm H được khoảng 18 tuổi cho đến nay, ông Rơ Châm H bị bệnh về tâm thần, thường có hành vi phá phách đồ đạc trong nhà và không còn nhận biết được những người thân trong gia đình. Mặc dù gia đình đã đưa ông Rơ Châm H đến cơ sở y tế khám chữa bệnh nhưng không khỏi. Ngày 02/11/2021, Ủy ban nhân nhân dân huyện Ia Grai quyết định trợ cấp xã hội cho đối tượng người khuyết tật đặc biệt nặng đối với ông Rơ Châm H. Do cha, mẹ đều đã chết nên ông Rơ Châm T là người đang trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc ông Rơ Châm H. Vì vậy, ông Rơ Châm T đề nghị Tòa án tuyên bố ông Rơ Châm H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: *"1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi của mình thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần..."*.

Tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 265/KLGĐ ngày 09/12/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên kết luận đối với ông Rơ Châm H:

"1. Kết luận về y học:

Hiện tại đương sự bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể di chứng (F20-ICD10).

2. Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi:

Hiện tại đương sự: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi".

Do đó, ông Rơ Châm T yêu cầu tuyên bố ông Rơ Châm H mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ nên được chấp nhận.

[3] Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Ia Grai, tỉnh Gia Lai phát biểu ý kiến tại phiên họp: Về các trình tự, thủ tục tố tụng đều tuân thủ quy định của pháp

luật tố tụng dân sự. Về giải quyết nội dung, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu ông Rơ Châm T về việc yêu cầu tuyên bố ông Rơ Châm H mất năng lực hành vi dân sự.

[4] Về lệ phí: Ông Rơ Châm T là người yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự nên phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ: Khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015; Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu ông Rơ Châm T.

Tuyên bố ông Rơ Châm H, sinh năm 1978; địa chỉ cư trú: Làng M, xã I, huyện G, tỉnh Gia Lai mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Rơ Châm T phải chịu tiền lệ phí sơ thẩm là 300.000 đồng (ba trăm ngàn) đồng, được khấu trừ số tiền tạm ứng lệ phí là 300.000 đồng theo biên lai thu số 0008677 ngày 20/10/2022 của Chi Cục thi hành án dân sự huyện Ia Grai.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Ông Rơ Châm T có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định giải quyết việc dân sự được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

4. Quyền yêu cầu thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án: Trường hợp quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7 và 9 Luật thi hành án dân

sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại điều 30 Luật thi hành án dân sự.

Nơi nhận
- VKSND huyện Ia Grai;
- Chi cục THADS huyện Ia Grai;
- Đương sự;
-Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Hồng Vũ